

грунтовану на певному доборі знань (подій, фактів, явищ) з огляду на закони, закономірності, принципи, особливості, специфічні відмінності функціонування і розвитку природи, людини, суспільства і людства в цілому.

Оцінюючи тексти вправ, подані у підручниках з української мови, програмовий матеріал з української і зарубіжної літератури чи будь-який мистецький твір або історичну ситуацію, учень має дати оцінку подіям (фактам, явищам), про які він довідався. Тут оцінка виступає ключовим інструментом соціалізації особистості, є запорукою подальшого розвитку і становлення особистості випускника ЗНЗ.

Задля успішної реалізації поставлених завдань учитель також має спрямовувати учнів на усвідомлення таких норм поведінки, які мають бути закладені в основу формування громадянина.

Визначені дидактичні умови передбачають переосмислення важливості і значення спілкування в усіх його індивідуальних, міжособистісних, соціальних, соціокультурних проявах тощо.

Особливості формування ціннісно-сміслових орієнтацій, з огляду на мету і зміст нового Державного стандарту, щонайперше, лежать у площині емоційно-ціннісних переживань і ставлень старшокласників. Отже, принципи навчання мають відповідати особистісно зорієнтованій парадигмі освіти, де учень є суб'єктом навчально-виховного процесу, а гуманітарно-гуманістичне тло забезпечуватиме становлення молодшої людини як громадянина незалежної країни, готового жити і працювати у світі інформаційних та інформатизаційних перетворень.

Формування ціннісно-сміслових орієнтацій старшокласників як загальнопедагогічна проблема, може розв'язуватися за спрямованості відповідного змісту освіти на самонавчання, саморозвиток, самооцінку учнів.

Спираючись на добутки і міркування, зміст досліджень і домагань вітчизняних науковців, аналізуючи результати роботи практиків, ми поглиблюватимемо вивчення окреслених проблем.

ІНТЕНСИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК СПОСІБ ФУНДАМЕНТАЛІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ В УМОВАХ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ

Г. О. Діденко

Розглядаючи значення інтенсифікації як чинника підвищення ефективності підготовки майбутніх випускників, варто зазначити, що поняття «інтенсифікація» та «ефективність» не ідентичні, між ними не існує

однозначного зв'язку. У певних ситуаціях традиційні методи навчання можуть виявитися результативнішими, ніж інтенсивні. У практиці навчання досить часто найбільшу результативність може дати поєднання традиційних та інтенсивних методів навчання. У контексті окресленого необхідно усвідомити сутність цих понять. Інтенсифікація навчання у педагогічній літературі трактується неоднозначно, але, практично, дослідники заявленої проблеми одностайні щодо встановлення тісного зв'язку з проблемою здійснення цілісного підходу до підготовки учнів старшої школи, оптимізації навчального процесу й активізації пізнавальної діяльності учнів. У визначеннях поняття «інтенсифікація навчання» простежуються дві точки зору, це: результат розгляду проблеми з позицій діяльнісного підходу (інтенсифікація розуміється як зростання напруженості, продуктивності роботи; пошук безпосередньо дидактичних рішень (автори, які обстоюють такий погляд, вважають, що інтенсифікація – це певна дидактична задача, що вимагає для свого рішення комплексу засобів). Водночас, слід відзначити, що обидві точки зору не виключають, а скоріше доповнюють одна одну, що дає змогу розглядати інтенсифікацію як основу нової якості навчання. Саме з таких позицій розглядає інтенсифікацію С. Н. Архангельський. Він вважає, що інтенсифікація, як основа якості навчання, реалізується шляхом використання засобів, що її активізують, а також форм і методів навчання за зниження затрат часу.

Аналіз результатів анкетувань, констатувальних зрізів і результатів навчальної діяльності учнів старшої школи дав змогу виявити низку причин, що зумовлюють недоліки профільної підготовки. Серед основних – розрив педагогічної теорії і практики. Власне питання єдності теоретичної і практичної профільної підготовки стає об'єктом вивчення й аналізу. Інтеграція теорії і практики є основою розв'язання відповідних суперечностей. Процес інтеграції визначає необхідність зміни характеру і змісту навчального процесу, впровадження інтенсивної технології навчання, йдеться про, по-перше, синтез науково-теоретичних знань, що забезпечить їх функціональну повноту, властиву лише системі, по-друге, про інтеграцію теоретичних знань і практичних умінь.

Розробка інтенсивної технології навчання потребує виокремлення її сутнісних ознак, зокрема, системної сукупності, процесуальної частини і змістової техніки реалізації навчального процесу. Водночас важливо визначити зміст знань, умінь і навичок, що підлягають засвоєнню, а також виявити інструментальні засоби щодо досягнення поставлених завдань.